Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СВОБОДА

LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА".

Рôкъ V. | Мт. Кармель, Па. Четвергъ 8-го Цвѣтня 1897. | Число 15.

Календарь.

Цвѣтень.

8	Ч.	Матроны муч.
9	П.	Иларіона, Стефана
10	С.	Марка пр., Кирила
11	Н.	5. ПОСТУ. Іоана лѣств.
12	П.	Ипатія еп., Аполонія
13	В.	Маріи египетской
14	С.	Тита преп.

Зм ѣ с т ъ.

Вôдъ Редакціи. — Справы „Союза". — Дороги Братя. — Напасть на гладкôй дорозѣ. — Вѣсти изъ старого краю. — Новинки. — Справы роботничи. — Заплатили за „Свободу". — Фейлетонъ: Въ Карпатахъ. — Чи знаешь той край? — Якъ сто лѣтъ тому судили людей. — Оголошенія.

Вôдъ Редакціи

Пригадуємо всѣмъ предплатникамъ „Свободы", щобы чимъ скорше выровнали залеглости, бо неохочимъ до платнѣ будемо змушений вздержати высылку часописи.

Нащихъ приклонникôвъ просимо ширити нашу часопись и подавати намъ всѣлякй вѣсти зъ своихъ плейзôвъ.

Хто заплатить зъ горы $2.00 за „Свободу" дôстане въ подарунку Календарь.

ЧИТАЙТЕ!

Вже дуже мало есть у насъ на складѣ Календарôвъ „Союза". Хто хоче мати ту прекрасну книгу — най пришле 55 цнт. на адресу:

Mr. Michael Fekula
Мт. Carmel, Pa.

СПРАВЫ „СОЮЗА".

ПРОСИМЪ ПЕРЕЧИТАТИ ТО НА МІТИНГУ!

Дорогй Братя, высокоповажанй члены!

Зъ причины, що уже дуже близкій часъ до головнои конвенціи нашого товариства „Рускій Народный Союзъ" — Выдѣлъ того заряджуе вже завчасу такій приготовленя:

1) Всѣ члены мають до 15. мая с. р. заслати до касіера п. Юрія Хиляка свое мѣсячне, такъ щобы до конвенціи, котра вôдбуде ся въ початку мѣсяця юнія, не були винній ничь до касы „Р. П. С."

2) Вповажанй панове секретарѣ, на котрыхъ руки були пôсланй грамоты и статуты, мають стягнути вôдъ членôвъ по 25 цт. яко належитôсть за повысшй папери и заслати разомъ зъ мѣсячнымъ до касы.

3) За вôдзнаки, засланй до роспродажи, мають або надôслати грошѣ або безусловно до того речинця т. є. до 15. мая с. р. вôдослати ихъ голови. секретареви.

4) Панове секретарѣ схочуть подати головн. секретарови якъ найдокладнѣйше имена тыхъ членовъ, котрй заплатили за грамоту, статуты и вôдзнаку. То зробять въ той спосôбъ, що на боцѣ „выказу" мѣсячнои уплаты побôчь даного члена напишуть буквы Г. С. В. Если-жь членъ заплативъ лишь за грамоту и статуты, то буквами Г., С.

5) Щобы однакъ выповнити тй роспоряженя Выдѣлу и причинити ся тымъ до конечного порядку — просить ся тыхъ членôвъ и братствъ, котрй звычайно вôдбуваютъ свои мітингъ въ другôй половинѣ мѣсяця, щобъ въ мѣсяцю маю вôдбули свôй мітингъ въ першу або другу недѣлю, на нѣмъ зложили весь довгъ и заслали до касы „Р. Н. С." до Олифанту.

Цѣль тыхъ роспоряджень есть та, що Выдѣлъ на своимъ засѣданю приказавъ головн. секретареви зробити якъ найдокладнѣйшій выказъ стану касы нашого товариства, дати то выдрукувати и двѣ недѣли передъ конвенцією розôслати до всѣхъ членôвъ, щобъ кождый знавъ, якъ провадять ся дѣла нашого „Союза", а тымъ бôльше делеґаты, высланй на головну конвенцію. Длятого тй роспоряджения мусять бути выповненй.

Мы цѣлкомъ певнй, що всѣ члены задосить учинять просьбѣ Выдѣлу. Мы на тôй конвенціи маємъ показати, що

„Руска слава не вмре, не загине" —

мы маємъ загрѣти ся тамъ рускимъ словомъ, рускою чудною пѣснею до дальшои дѣяльности около добра нашого товариства.

Мѣсце и часъ конвенціи подасть ся осôбными картками и черезъ газету „Свобода".

Зъ огляду, що пôдчасъ конвенціи „Р. Н. С." буде мати великій выдатокъ, просимъ ще разъ о выровнане своихъ залеглостей передъ высше означеным часомъ.

Просячи Васъ о бôльше членôвъ остаємъ зъ довжнымъ поважанемъ.

За Выдѣлъ „Р. Н. Союза"

Иванъ Глова
предсѣдатель.

О. М. Стефановичъ
секретарь.

Приступили слѣдующй новй члены:

Зъ OLYPHANT, PA.

Число въ гол. книзѣ:

1.	Губякъ Констан.	547
2.	Щеснякъ Емил.	548
3.	Кузьмякъ Флявіянъ	548
4.	Лисовиць Антôнъ	549
5.	Радко Стефанъ	549
6.	Кобеля Антôнъ	550
7.	Прибила Иванъ	550
8.	Сивакъ Петро	551
9.	Хилякъ Юлія	551

Зъ ANSONIA, CONN.

Братсво св. АА. Петра и Павла.

10.	Феленчакъ Ник.	516
11.	Пôдбережнякъ М.	517
12.	Скрипакъ Василь	517
13.	Перунъ Иванъ	518
14.	Студентъ Филипъ	518
15.	Семаницкій Мат.	519
16.	Перунъ Данько	519
17.	Феленчакъ Кузьма	520
18.	Пôдбережнякъ Ан.	520
19.	Горбаль Кирило	521
20.	Горбаль Онуфрій	521
21.	Обуханичъ Василь	522
22.	Цѣркотъ Стефанъ	522
23.	Докля Антоній	523
24.	Всяцко Иванъ	523
25.	Студентъ Федоръ	668
26.	Цѣркотъ Йванъ	668
27.	Клянцко Мих.	669
28.	Кмець Михаилъ	669
29.	Хваликъ Демко	670
30.	Хомикъ Стефанъ	670
31.	Маджѣкъ Гриць	671
32.	Дутканичъ Петро	671
33.	Дутканичъ Конст.	672
34.	Горбаль Алексей	672
35.	Дзядикъ Гаврило	673
36.	Карпякъ Петро	673
37.	Хомковичъ Павелъ	674
38.	Корѣнъ Семанъ	674
39.	Фешь Иванъ	675
40.	Цѣркотъ Іоакимъ	675
41.	Цѣркотъ Федоръ	676

Зъ ST. LOUIS, MO.

Братство св. Архистратига Михаила.

42.	Копча Михаилъ	687
43.	Копча Григорій	687
44.	Соляръ Онуфрій	688
45.	Курила Яковъ	688
46.	Качмарчикъ Яковъ	689
47.	Риджикъ Павло	689
48.	Савчакъ Михаилъ	690
49.	Риджикъ Лука	690
50.	Марочко Симеонъ	691
51.	Зидикъ Максимій	691
52.	Штекля Антоній	692
53.	Хромоґа Михаилъ	692
54.	Курила Теодоръ	693
55.	Федакъ Илько	694
56.	Копча Томко	693

Зъ MAYFIELD, PA.

57.	Сернякъ Стефанъ	700

Зъ ST. CLAIR, PA.

58.	Чебаръ Иванъ	426

Зъ MT. CARMEL, PA.

59.	Маринякъ Мих.	621
60.	Адамъ Юрій	621
61.	Штефанъ Иванъ	622
62.	Фекула Василь	622
63.	Всч. о. Макаръ Ст.	623

Зъ JERSEY CITY, N. J.

64.	Подлясковичь Кон.	414
65.	Сиротякъ Прокôпъ	415
66.	Геренчакъ Данько	415
67.	Чухта Иванъ	416
68.	Хованець Матѣй	416
69.	Ходаба Тимко	417
70.	Капѣтула Алексей	417
71.	Урбанъ Йв. (стар.)	418

Зъ McADOO, PA.

72.	Корба Иванъ	650
73.	Бесѣдка Петро	650

Зъ SIMPSON, PA.

74.	Гура Иванъ	586

О. М. Стефановичъ
секретарь.

ДОРОГИ БРАТЯ!

Пригадуете собѣ, що мы писали въ 13. ч. „Свободы" въ статѣ „Кровавый банкетъ", накликуючи Васъ до складокъ на сироты по герояхъ, погибшихъ въ Галичинѣ въ оборонѣ хлопскихъ правъ. Такъ, мы се пôднесли зъ великимъ признанемъ для жертвъ поцѣленыхъ жандармскою кулькою, а зъ обуренемъ для верховодячои партіи, котра силомôцю, не жахаючись найдикшихъ средствъ, хоче по хлопскихъ каркахъ дôйти до выгôдного панованя.

Та се, що мы писали, се лишь частина зъ того, що зъ нашими рускими людьми выправляли пôдчасъ выборôвъ до рады державнои. Ажь недавно зъ краевыхъ часописей довѣдали ся мы, що Галичина, тота краина, де допчуть ся права Божй и людскй, була пôдчасъ выборôвъ чистымъ пекломъ, краиною розбишацкою, въ котрôй гайдамацкй ватаги паньскихъ посѣпакôвъ знущали ся безкарно надъ нашими людьми, прійшовшими вôддати свои голосы на прихильного хлопскôй справѣ кандидата.

У насъ нема слôвъ, щобъ напятнувати брутальне поведене, верховодячои партіи взглядомъ нашихъ Братôвъ.

Намъ тôлько лишае ся заложити протестъ противъ тыхъ насильствъ, та почтити память тыхъ героѣвъ, котрй за хлопску справу наставляли свою грудь на жандармску кульку.

Если-жь тй героѣ, котрыхъ повбивали при выборахъ, посвятили себе для добра загального, незважаючи на будучій плачь осиротѣлыхъ дѣточокъ и жѣнок, то мы зъ за синого моря, ихъ браты, вôдчуймо той бôль и плачь, якій тисне ся до оспроченыхъ очей, и обôтрѣмъ ту гôрку сльозу.

Братя! За богато бесѣдувати до Васъ, значилобъ посуджувати Васъ о закаменѣлôсть серця. Мы знаемо, що кождый зъ Васъ вôдчувъ нашй слова.

Пригадуемо еще разъ: скиньте ся по центови, а узбиранй грошѣ зашлѣть до редакціи „Свободы," а мы вже выпишемо ихъ до краю. Имена всѣхъ жертводателѣвъ выпишемо въ „Свободѣ" на вѣчну память!

Братя! Лишь скоро до дѣла! Два разы дае той, хто скоро дае!

Для сирôтъ по убитыхъ рускихъ герояхъ при выборахъ галицкихъ до рады державнои зложили:

Зъ Mt. Carmel, Pa.

С. Ст. Макаръ	$3.00
Алекс. Галабурда	2.00
Михаилъ Фекула	1.00
Ст. Шиманьскій	1.00
Василь Фекула	1.00
Юстинъ Щипчикъ	1.00
Гнатъ Трохановскій	1.00

RA 29

Напасть на гладкôй дорозѣ.

Кождого, хто читавъ зо всѣмъ обективну и не маю чу на цѣли кого-небуди обидити допись зъ Jersey City, N. J., помѣщену въ 11. ч. „Свободы" — здивувати злôст допись выкликал православныхъ с. ковъ. Злôсть тоту они на папѣръ въ 14. чис „Прав. Ам. Вѣстника", забувши при тôмъ попере кручувати факты*) и нак нутись на „Свободу" и ей редактора.

Прикра се рѣчь и непотрѣбна, бо шкода часу и паперу на сй полеміки православными, тымъ бôше, що „Свобода" зовсѣ не унійтска газета въ тô змыслѣ якъ прим. Ам. православный—але „органъ „Союза" и часопись для рускаго народа въ Америцѣ", що маѣ кромѣ писаня о вѣрахъ ще другй задачѣ. — Але дарма! и найменчій хробакъ боронить ся, если ему дѣе ся кривда.

А тутъ кривда дѣесь и бувшому ред. о. Н. Дмитрову и „Свободѣ" и авторови згаданои дописи. Знаючи дуже добре неприсутного теперь тутъ о. Д-га, а такожь знаючи факты о котрыхъ въ дописи бесѣда и самого еѣ автора, уважаю себе за компетентного сказати пару слôвъ, у вôдповѣдь згаданымъ добродѣямъ.

Оо. православнй велику кривду зробили о. Дм. (не говорячи вже о провинѣ противъ приличія дневникарского) кажучи, що вôнъ черезъ помѣщене сеи дописи „мавъ намѣръ обкрасти

*) Добребъ було, щобы кождый, хто хоче довѣдатись по чимъ бôцѣ правда, прочитавъ собѣ и порôвнавъ 11. ч. „Свободы и 14. ч. „Прав. Ам. Вѣстника".

(Продовженіе на другôй сторонѣ.)

В Ъ К А Р П А Т А Х Ъ.

— НАПИСАВЪ —

Стефанъ Хлопôвъ.

(Конецъ).

Цѣлый берѣтъ вкрыли жѣнки, що держали клуночки зъ пожывою для своихъ чоловѣкôвъ; коло нихъ тулилась купка дѣтей малыхъ и бôльшихъ, одно въ одного босонôжь, простоволосй, въ помаранôй сорочинѣ, котрои розпоромъ вызиравъ опаленый, надутый животикъ.

Въ пристани Гуцулы вертѣлись при роботѣ, мовь мурашки. Декотрй зъ нихъ, поправляли ще свою дарабу, а иншй, що змогли вже упоратись — налягали на своихъ товаришôвъ до поспѣху, щобъ у часъ вôдплысти.

Все клекотѣло мовь у горшку. Шумъ воды, ненастанне накликуване керманичôвъ, стукôтъ топорôвъ, грохôть спихованыхъ балькôвъ такъ и мѣшалось одно зъ другимъ, творячи якусь чудну дисгармонѣйну музику. Мѣжь усею товпою вызначалась одна руда, присадковата постать. Бувъ се жидъ предприемця. Вôнъ ходивъ мѣжь тою гурмок гордый, усмѣхненый, вѣдай радѣвъ зъ обчисленого великого зиску, якій зтягне зъ робучого люду.

Керманичи не вôдбивали ще сплавôвъ на воду, хочь усе вже було въ порядку. Они ще ходили по одному до жида, взяти вôдъ него квѣтокъ на дерево, та кôлька крайцарѣвъ завдатку на дорогу. Вôнъ мабуть не додержувавъ уговленои заплаты, бо пôднесеным голосомъ выкрикувавъ:

— Не хочешь той платнѣ — то йди до чорта! Е васъ якъ смѣтя, то хто небудь поѣде! Тѣшь ся, що и то заробишь!

Гуцулъ не вôдповѣдавъ на то нѣчо, а бравъ лишь то, що жидъ дававъ. Притôмъ кинувъ на него згôрдливымъ поглядомъ тай вôдходивъ, воркотячи пôдъ носомъ „здохбысь," або „пропавбысь." А хиба-жь се жида болѣло? Вôнъ себе певный, бо-жь вôнъ ту паномъ, вôнъ маѣ грошѣ, а грошѣ... хиба-жь не знати?

— Но, въ дорогу! — крикнувъ котрыйсь зъ керманичѣвъ — бо вода втѣкне!

Галасъ знявсь великій. По одному стали вôдпыхати вôдъ берега свои дарабы, а кождый кричавъ у голосъ, вымахуючи руками, якъ маютъ ѣхати. За хвилю видко було довжезный шнуръ дарабôвъ, пôдскакуючихъ вôдъ хлюпоту ревучои воды. Передъ вѣвъ блѣдый--худый на лици Гуцулъ — звали его Кузьмою.

Треба мати чимало силы, досвѣду та вправы, щобъ попровадити дарабу. Гуцулъ уже вôдъ дѣтиньства зрôсъ на тыхъ сплавахъ, тожь не дивота, що вôнъ знае найменшій камѣнь въ Черемушу, та кожде небезпечне мѣсце вмѣе зручно выминути.

А ось Черемушъ пливе рôвненько, вода суне съ такъ спокôйно, тихо, що въ очахъ здаесь стоить на однôмъ мѣсцю, — для Гуцула плысти по такôй водѣ, тôлько що спочивати; бо дальше каменюка перегородила вузку рѣчку, крôзь неи варить вода, выкидаючи въ гору дрôбнй срѣбнй булькы. Надходить дараба. Гадаешь у розгонѣ потоне въ тôмъ водоспадѣ. Та де тамъ! Стоить на нѣй Гуцулъ, та встромивши въ ревуче мѣсце свôй взôръ, держить ся цупко керми. Надплыне на мѣсце небезпечне, тебе цѣлого зъ переляку заморозить, запре въ тобѣ духъ и ты дожидаешь лишь тои хвилины, коли катастрофа. Такъ нѣ! Одна хвилиночка — дараба шубовстне легесенько, мовь вывѣрочка, а въ очахъ твоихъ замаячить чуприна Гуцула та розхрѣстаный задъ дарабы и далѣ зновь плыве рôвно-спокôйно. Наближаесь довше мѣсце ревучои воды, въ котрôй гамувати тôлько, що самохôть шукати собѣ смерти!... Дараба мчить ся, диркаючи о вершки каменюкъ, а далѣ скала, о котру зъ лоскотомъ вôдбиваесь вода. Дараба туй передъ нею и тобѣ уявляесь: она розлетить ся въ дрѣбнй куски, гримнувши зъ розгономъ — та зновь нѣ! — одна мить — керманичъ однымъ порухомъ кермы вже на безпечнôмъ мѣсци, лишь задъ дарабы вдарить кôнцемъ о скалу, та сполочесь рясными бризгами, заколихають ся нерôвно стоячй вôльно бальки и зновь поплынуть дальше по рôвнôй ревучôй водѣ.

Керманичи на нашихъ очахъ выплыли на рôвну воду, дивлячись на передового керманича Кузьму, котрого всѣ уважали за найбôльше досвѣдченого.

И поправдѣ неодна вже дараба зупинилась зъ нимъ на долахъ и неразъ вôнъ уже заглядавъ смерти въ зубы, та Панъ Бôгъ усе стерѣгъ. Теперь на спокôйнôй водѣ боятись не було чого! — се часъ набираня силъ, хвиля набиваня люльокъ. Вôнъ пустивъ керму, винявъ зъ-за череса люльку-запѣканку, набивъ угорскимъ тютюномъ, та пикаючи ен дививсь впередъ себе. Дививсь, та мабудь нѣчо не бачивъ. У его головѣ розличнй думы роемъ снувались; бо и колижь якъ не при люльцѣ розводити думы-мріѣ. Дымець спокійній до такту бухкотить зъ рота, а гадки свобôдно бѣгають, шукаючи по широкому свѣтови полекши и розрады. — Надъ чимъ призадумавсь Кузьма, догадатись легко. Его худо-блѣда ажь выжовкла тваръ зъ позападуваными вылицями, не вѣщувала великого раю въ его хатѣ, а противно кождый мôгъ замѣтити, що якась важка журба та горе впились мовь пявки въ его мозокъ, та мучать его безъ выпочинку. Цѣль его подорожи — се одиноке а гоpяче задушевне бажане роздобути для родины хлѣба. Одно се слово „ѣсти" выстарчать, щобъ кинутись у страшну дорогу, не зважаючи на нѣякй небезпеченства. Вôнъ уже числивъ зароблень грошѣ, що вôнъ за нихъ купить, кôлько до хаты принесе! А стратити не смѣе шелюга. Адже-жь знае, яка потреба у него въ хатѣ!... а жѣнка пращаючись зъ нимъ хиба не пригадувала?... О! вôнъ се дуже добре тямить, вôнъ не такій якъ иншй. Заразъ, тôлько вôддасть дерево, возме грошѣ, втѣкне вôдъ цілого товариства, щобъ не впасти въ покусу, а чимъ скорше почвалае до любои жѣнки та дрôбныхъ дѣточокъ.

И ось вôнъ середъ дороги, пôдганяе себе, щобъ ще за днины бути въ хатѣ; ось и его за города. Дѣти его заздрѣли, бѣжуть на выперекы, наставляють свои рученята, пытаючи батька за гостинцемъ, а наймолодшій пестунчикъ на другусь перебирае малыми ноженятами, вдаючи якійсь танець, плеще въ долонѣ. Жѣнка, дружина его стоить передъ хатою изъ згорнеными руками усмѣхаесь любо до чоловѣка. Ему самому становить ся солодко. Охъ! яке щасте для него пôсля такои томлючои працѣ... Дѣти вже коло него, вôнъ схилився до нихъ, а они пустѣѣ повсилялись ему на шию, стискають, цѣлують. Вôнъ пручаесь... просить, щобъ не вдушили... кличе ратунку, нѣбы то розбôйники на него на-

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SVOBODA"
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken.

Published at Mt. CARMEL, PA. of each week by the „SVOBODA" Publishing Co.

ADVERTISING RATES:

One inch per annum...		$ 20.00
„ „	Six months	12.00
„ „	tree „	7.00

All comunications should be addressed to:

„Svoboda"
PRINTING OFFICE
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю........ 3.00

Всѣ дописи и грошѣ проимъ высылати пôдъ адресу:
To „SVOBODA"
PRINTING OFFICE
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA

Наша газета выходить що тыждня въ Четверъ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

УВАГА.

Хотячй приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. George Chylak
OLYPHANT, PA.

И увѣдомити секретара пôдъ адресою.

Rev. N. Stefanowicz
715 Carson str.
S. S. PITTSBURG, PA.

Друкарня „Свободы" выготовляє дуже точно, скоро и дешево всякй рѣчи, якъ: тікеты на балѣ, выгравки; статута для Братствъ; вôдозвы, листы и въ загалѣ всякй рѣчи входячй въ кругъ дѣланя друкарнѣ, въ мовахъ: руской, польской и словацкôй.

(Продовжене зô стороны першои)

кого-небудь зъ доброго имени, вôнъ обкидае всѣхъ „грязною слюной", а наконець, прирôвнуючи єго до пяного бома, що готовъ чѣпити ся кого-небудь и сваритись за що небудь."

Ба не лишь самъ о. Дм., але и єго „Компанія", що разомъ зъ о. Дм. „обертае все на выворôтъ, робить зъ чорного бѣле, кричать, що православнй попы здирають народъ" и т. д. не выйшла зъ рукъ згаданыхъ оо. цѣлою. О. Дм., о скôлько я знаю, тримавъ ся засады: „свого тримай ся, чуже шануй!" и пôсля того всегда поступавъ; єсли-жь може коли и помѣстивъ де-що троха вôдмѣнно вôдъ того, якъ оно направду сталось, то се певно лишь длятого, що бувъ недостаточно поинформованый, (такъ само пр., якъ о. Хотовицкій въ 14. ч. Пр. Ам. В.) — але не длятого щобы „допечи", або бридко представити православныхъ. Такъ само мабуть поступала всегда и єго „компанія".

Що до „Свободы", то умысныхъ ложей она нѣколи неподавала и не подае, анѣ не есть выдавана длятого, щобы обкидати другихъ болотомъ и ихъ чернити. — „Свобода" не назвала такожь ще нѣколи православія вѣрою чортôвскою, проклятою, або глупою, такъ якъ называвъ „Пр. Ам. В." унію. Впрочѣмъ о вартости „Свободы" найлѣпше могуть судити нашй люде, котрй єѣ все и радо читають, а не тй, котрй языка нашого не знають и дай Боже, чи розумѣють добре прочитане... Назва „уличнои газеты" такожь не може стосуватись до „Свободы"; та я побоююсь, що черезъ дальше помѣщуване подôбныхъ статей, якъ нынѣшна, готова ся назва прилипнути таки до „Пр. А. В."

Чи дописуватель брехавъ, чи може мавъ правду — нехай кождый по прочитаню всего самъ осудить.

Пр. священникъ зъ Ансоніи о. Васильевъ каже, що въ 11. ч. „Свободы" була допись зъ Ансоніи, въ котрôй описано „надмѣрнй вымоги за требы зô стороны тамошного православного причта, та що тота платня за требы выносила 10—20 а разъ ажь 36 долярôвъ". Дальше каже о. В., „що дописуватель певно або хотѣвъ доскулити єму и умысно перекрутивъ цѣлу рѣчь въ той способъ, що священникъ читавъ въ церкви скôлько хто за рôкъ давъ колекты, а дописуватель подавъ до газеты, що священникъ по тôлько бравъ за требы", або не зрозумѣвъ всего добре и тому тую ложь написавъ.

Я зъ свои стороны скажу, що власно не дописуватель, але о. Васильевъ чувъ що звонять, та не знавъ де,. а що наплѣвъ такого, то вина сему або крайна злоба (може за те, що люде въ Ансоніи анѣ рушь не хотять переходити на православіе), або нерозумѣне нашого языка. А варта-бъ єго добродѣю научитись, єсли хочете місіонерувати помѣжь нашими людьми. Иншй місіонеры учать ся африканскихъ, индійскихъ, ба навѣть хинскихъ языкôвъ, єсли хотять межи тыми народами проповѣдати слово Боже, а вы навѣть такого вамъ близкого языка якъ малорускій видно не хочете научити ся. Бо єслибъ навчились и розумѣли єго — певно не написали бы того. Тажь тамъ въ кореспонденціи (зъ Jersey City, а не зъ Ансоніи) було выразно написано такъ: „Крôмъ того подовѣдувались они, що въ Ансоніи православнй не по 3 дол. на рôкъ платять, але по 8, 10, 15, 25, а навѣть 36 дол. оденъ заплативъ, хоть священникъ достае платню зъ Синоду".

И де-жь тутъ бесѣда о требахъ, або о тôмъ, що вы за требы брали великй грошѣ? Тажь тамъ выразно стоить: не по 3 дол. на рôкъ платять (требôвъ прецѣнь нѣхто на рôкъ не платить), але по 8, 10, 15, 25 и т. д., але розумѣе ся не вамъ, тôлько на удержане церкви и другй потребы, бо священникъ (т. є. вы) достае платню зъ Синоду. И хтожь теперь лѣпше чувъ де звонили? Дежь тутъ все тое, на що вы кидаете такй страшнй громы и непотрѣбно кровь собѣ псуете?...

Дописуватель, якъ зъ змыслу цѣлои дописи и порôвнаня тыхъ пару слôвъ зъ попередными видно, хотѣвъ показати, що такихъ полекшей матеріяльныхъ якй обѣцювали декотрй апостолы при переходѣ на православіе нема, и показавъ на примѣрѣ въ Ансоніи. Що се добровольнй жертвы тй 10, 25, 36 и т. д. дол. сегожь дописуватель не перечивъ, тай взагалѣ кождый добре знае, що тутъ екзекуціи на тое нема.

Що правда, я чувъ вôдъ людей въ Ансоніи, що о. В. на мітинґахъ братскихъ стягае до касы церковнои мѣсячне братске, єсли братъ мѣсячного на церковь не заплативъ — але я тому не хотѣвъ нѣколи вѣрити и теперь за правду сего не подаю. Єслибъ однакъ въ тôмъ родѣ щось бувъ дописуватель помѣстивъ, тогды вже скорше мавъ бы о. В. право накинутись на него, але такъ нѣ сѣло, нѣ пало а за-для того лишь, що не зрозумѣвъ газеты писанои по руски — се справдѣ и жалко и стыдно...

По настоятелю ню-йорской церкви, редакторѣ дух. газеты и чоловѣцѣ, що скôнчивъ духовну академію, належалобъ ся сподѣвати троха бôльше холоднокровности и здержанности, якъ се показавъ о. Васильевъ; та на жаль и тутъ справдилось те, що надѣя здѣйснюесь рѣдко. О. Х. хотѣвъ мабуть перевызшити ще свого товарища; а що о. Дмитрôвъ и „Свобода" стоять єму костею въ горлѣ, то постаравъ ся вызискати тую способнôсть на тое, щобы имъ якъ найлѣпше досолити...

О. Хотовицкій каже, що О. Дм. и Ко., нападають на православныхъ священниковъ, будто бы „тѣ деруть съ народа непомѣрны цѣны за требы", кричать „що священникъ Ансонійской церкви грабить народъ", и священникъ ню-йорской православной церкви требуетъ за крестины 30 долларовъ на ризы" и т. д. Перейдѣмъ сй три точки по порядку. Перша зъ нихъ се чиста ложь. Я не знаю, коли то „Свобода" и О. Дм. и Ко. кричали, що православнй священ. обдирають народъ и радъ бы дуже, щобы О. Х. навѣвъ числа „Свободы", въ котрыхъ було писано про такй рѣчи. Друге: „Священникъ Ансонійской церкви грабить народъ". Ну се вже просто смѣхъ — впрочѣмъ о тôмъ нема що и казати, бо я навѣвъ вже вызше дословно замѣтку дотычной дописи о Ансонійскôй церкви, зъ котрои навѣть слѣпый побачить якъ О. Х. перевернувъ кота хвостомъ, та ще зробивъ зъ него вола. Трете, що священ. ню-йорскои церкви жадавъ 30 дол. за ризы вôдъ чоловѣка, що просивъ єго дитину охрестити — се фактъ, котрого и О. Х. не заперечивъ, але ще поправъ, що не 30, але 35 доляр. жадавъ на ризы. Тôлько що фактъ той furthermore подобалось О. Х. знову перекрутити. Вôнъ пише, що „Свобода" кричить такъ: „священникъ Ню Іорской православной церкви требуетъ за хрестины 30 дол. на ризы". — Мѣжь тымъ якъ въ „Свободѣ" стоить выразно: „правосл. свящ. зъ Ню Йорку не хотѣвъ одному хрестити дитины, поки не дасть 30 долярôвъ на ризы". Отже „Свобода" пише, що не за хрестины жадавъ О. Х. $30. для себе, або що жадае того вôдъ кождого взагалѣ (якъ бы то зô слôвъ О. Х. выходило), але що жадавъ $30. на ризы вôдъ одного, коли той хотѣвъ дитину хрестити, т. є. такъ, якъ оно справдѣ було.

Наконець двѣ формальнй замѣтки: Згаданый К. Кирчовъ зовсѣмъ „не разгорился со своимъ настоятелемъ, уніятскимъ ксендзомъ", анѣ той „ксендзъ" не давъ шлюбу хотѣвшому вѣнчатись въ православной церкви „въ тотъ же вечеръ". Видно, що и О. Х. достае часомъ не конче вѣрнй информаціи.

Невинная допись, а тôлько за-для неѣ крику и злобы. Видно „Свобода", єсли не схочесь на будуче наразити на напады зô стороны „Православ. Ам. Вѣстника" буде мусѣла вычеркнути зовсѣмъ зô свого словара слово „православный", иначе все буде столкновеніе... — Представителѣ православія повиннй однакъ памятати на тое, що въ нашôмъ народѣ є такожь чувство справедливости и що въ очахъ того народа они не пôднесуть, але понижать себе безпôдставными нападами на все, що не є православне.

Jersey City, N. J.

О. И. Арданъ.

За „Свободу" наложить ся заплатити!

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

ОСВѢДОМЛЕНЄ НАРОДУ.

(Конецъ).

Зъ усего того, що теперь робить ся въ Галичинѣ крôмъ працѣ надъ усвѣдомленємъ и політичнымъ зґуртованємъ масъ народныхъ найвартнѣйшй по моєму є тй початки систематичнои працѣ науковои, яку зорганізувавъ при науковôмъ тов. имени Шевченка проф. М. Грушѣвскій и яка вже теперь здобувае и товариству и цѣлому нашому народови признане — звѣстно не дома, не середъ широкого загалу Русинôвъ, а по за границями нашого краю, тамъ, де люде займають ся наукою и цѣнять наукову працю. Я чувъ изъ устъ проф. Ягича слова горячого признаня для тои, хочь и якъ поки що скромнои працѣ и слова здивованя, якъ се товариство ухитряе ся при такихъ мизерныхъ фондахъ продукувати такъ богато. А зъ устъ одного польского вченого я чувъ заяву, що те, що теперь робить товариство им. Шевченка, се першій примѣръ такои дружнои працѣ не тôлько въ исторіи галицко-руского, але загаломъ въ исторіи украинско-руского духового житя. И справдѣ, одиноку паралелю можна пришукати хиба въ короткôй та плôднôй працѣ Юго-западного вôддѣлу Географічного товариста въ Кіевѣ 1873—76 рокôвъ. Прикро се сказати, та що-жь, коли правда: вôдъ декого зъ освѣченыхъ галицкихъ Русинôвъ я чувъ такй думки: все те, що робить ся въ тов. им. Шевченка, то для насъ люксусъ, робить ся властиво pro foro externo, не выплывае зъ нашихъ домашныхъ потребъ и въ грунтѣ рѣчи для насъ зовсѣмъ рôвнодушне и непожиточне. Бо навѣть изъ того, що другй будуть хвалити нашй науковй выданя, для насъ властиво, нѣякого реального пожитку не буде. И се говорили тй самй люде, котрй потôмъ страшенно обурювали ся, коли я назвавъ ихъ арґументы арґументами анальфабетôвъ!

Я не буду доказувати, якій невѣрный, поверховный сей судъ. Скажу тôлько одно: наша пôдростаюча молодѣжь сякъ чи такъ буде мусѣла розжувати отй науковй выданя. Те, що нынѣ для старшихъ поколѣнь є мертвымъ капиталомъ, для молодшихъ стане ся насущною духовою стравою, ляже въ основу новои, ширшои, національнои и гуманнои освѣты. Тôлько сею дорогою, переваривши отй науковй здобутки, мы можемо выйти зъ епохи дилетанства и безплодного политиканства и вôйти въ епоху дозрѣлости и практичнои политики. А що и повага та пошана у посторонныхъ не є така пуста рѣчь, якъ се говорять нашй мудрцѣ, се не потребуе доказу; бракъ такои пошаны и поваги лежавъ и доси лежить колодою пôдъ ногами кождого Русина, котрый потребуе въ якимъ небудь взглядѣ выткнути нôсъ по за тѣснй межи свого рôдного смѣтя.

До мрѣй на тему оживленя, пôддвигненя и розширеня тои науковои а по при нѣй и лѣтературнои роботы мене спонукали двѣ рѣчи. У найновѣйшôй (январскій за 1897 р.) книжцѣ нѣмецкого журнала Byzantinische Zeitschrift (стор. 313—314) я вычитавъ ось яку новинку: „Румуньска семинарія у Липску. Історія румуньскои семинаріи показуе выразно, що и для науки такъ само якъ для вôйны попередъ усего треба грошей. Не бажаючи анѣ троха вменщувати заслуги д-ра Вайганда (директора тои семинаріи) треба попередъ усего пôднести, що незвычайно швидкій и сильный розцвѣтъ сего института въ першôмъ рядѣ завдячити треба щедрымъ засобамъ, якй дае на него кор. урядъ румуньскій. Семинарія ся заснована для пôддержуваня студій надъ исторіею, мовою и лѣтературою румуньскою а заснована въ Липску для того, щобы молодй вченй, котрй тамъ докôнчують свои студіи, могли выгôдно користувати ся богатыми науковыми засобами, якй є по библіотекахъ нѣмецкихъ унѣверситетôвъ. Вôдъ великодня 1895 до великодня 1896 р. въ Румуньскôй семинаріи працювало 21 членôвъ. Рокъ рôчно выдае семинарія томъ своихъ працъ". Якъ вамъ се подобае ся? 21 молодыхъ ученыхъ пôдготовлюе ся до науковои роботы коштомъ уряду невеличкого краю? А що-жь робить велика со-

---

ли, тай самъ немовь прокинувсь зъ просоня вôдъ того крику. Се справдѣ бувъ крикъ, та не єго, а котрогось зъ заднихъ керманичôвъ — крикъ переразливый, пôвный розпуки:

— Держись ляцкого боку!

Кузьма мовь опареный окропомъ здрѣгнувсь, вхопивъ судорожно за керму зелѣзными долонями, та немовь всю свою силу ввôгнавъ у руки, щобъ вôдвернути дарабу вôдъ мѣлкого мѣсця, до котрого якъ разъ єго дараба надплывала — та помимо напруги — не змôгъ.

Надплыла филя, пальнула о конець дарабы та завела єго на пѣсокъ, а передъ такъ и сперсь о якусь каменюку.

Всѣ вôдразу поняли наближаючу ся страшну катастрофу. Кузьма понявъ єи такожь. Вôнъ бачивъ, що за нимъ плыве въ найбôльшôмъ розгонѣ така безлѣчь дарабôвъ, а спинити ихъ у такôй ревучôй водѣ не сила. Одна хвиля, а слѣдуюча дараба здавить єго. Хотѣвъ скакати, але зъ поспѣху нога встромилась мѣжь бальки тай тамъ застрягла. Въ одну мить стала передъ нимъ холодна люта смерть... Згадавъ на жѣнку и дѣти, ажь вôнъ мусить для нихъ жити — а дараба вже туй надъ нимъ. Не надумуючись довго, вхопивъ топôръ: „чахъ" ногу, а самъ вôдбивсь ще другою ногою, хотячи кинутись у воду, але за пôзно... — плывуча блискавкою дараба загремѣла надъ нимъ, вкрываючи єго тѣло.

Страшна се була картина!... — Ревъ воды, трескôть ломлючихъ ся одна объ другу дарабôвъ, проймаючій до глубины душѣ, верескôть ратуючихъ ся Гуцулôвъ, розбивавсь луною вôдъ однои горы до другои.

Хвилька а вже по катастрофѣ.

Черемушь ревѣвъ ще дужше, бючи розлючеными филями о настовбуренй впоперекъ рѣки бальки, краями лежали керманичи зъ поломаными руками або ногами, а тй що змогли въ часъ выратуватись, лишь позгортали руки.

Тьма народу збѣглась надъ берѣгъ! И знову знявсь галасъ та крикъ якъ при вôдплывѣ дарабôвъ; та сей бувъ трохи вôдмѣнный. Кождый зъ родины прибѣгавъ на мѣсце нещастя, розпытуючи зъ бючимъ вôдъ непевности серцемъ за своимъ чи живый чи мертвый.

Надбѣгла и Кузьмы жѣнка.

— Мôй чоловѣкъ де? — скричала несамовитымъ голосомъ.

— Тамъ! — вôдповѣвъ ѣй хтось зъ гурту, вказуючи на ревучій Черемушь.

Ражена такою новиною уся задеревѣла. Очи станули въ мѣрѣ звернені до рѣки, свѣтили померклымъ блескомъ, тварь набрала чорнои барвы зъ дрôбными жовтыми пятнами: здавалось вся кровь стялась у єи жилахъ. Та сей станъ лишь хвилиночку тревавъ. Мабуть за богато болю наразъ, щобъ вôдъ разу поняти цѣлу грозу нещастя. А той бôль такій важкій и така єго сила, що не змôгъ наразъ передертись крôзь горло, дусивсь довго розпираючи гортанку, щобъ выбухнути густымъ звѣрячимъ рыкомъ, та такимъ переразливымъ, що зрушивъ бы чоловѣка зъ найтвердшимъ серцемъ. Опôсля впала на землю, вилась по нѣй мовь пискорь по пѣску. Дерла пôдъ собою траву, кусала пальцѣ, драпалась по очахъ, вырывала жмѣтками волосе зъ розпатланои головы — здавалось застыне на мѣсци — та нѣ! Немовь бы собѣ ще щось важного пригадала передъ смертію — зôрвалась на рôвнй ноги, повела по товпѣ очима набѣглыми кровію, вся мовь упиръ, а вглядѣвши жида, припала єму до нôгъ, стала ихъ пристрастно цѣлувати, тай заголосила вже спокôйнѣйше:

— Паноньку мôй любый, золотый та срѣбный!... Щожь менѣ дѣяти зъ моими сирôтками малыми? Анѣ крихôтки хлѣба нема!... Дай яку пôдмогу, хочь на похоронъ!...

Жида мабуть не вразила людска недоля, — вôнъ мабуть про що иншого думавъ у той хвили; єго пекли тй настовбуренй бальки, котрй за кôлька годинъ, спроваджені на умовлене мѣсце, принесли-бъ єму незгôршй зиски. Вôнъ озлобивсь за те на жѣнку, що перебила єго важку задуму, бо глянувъ на неи згôрдно, цѣдячи слово за словомъ:

— За що тобѣ грошѣ давати? Хиба-жь я тобѣ братъ, або сватъ?

— Тажь мôй чоловѣкъ згинувъ при твоѣй роботѣ, ты намъ за те допоможи — пояснювала Кузьмиха.

— Хиба я єму виненъ! — вôдрубавъ гнѣвно жидъ — вôнъ самъ собѣ виненъ! Пяному все такъ!

Гуцулку перейшла дрожь по цѣлôмъ тѣлѣ вôдъ стôпъ до головы, немовь-бы ѣй розпалене желѣзо приложили:

— Впивавъ бы ся ты такъ до суду-вѣку, якъ вôнъ сегодня впивъ ся!... Тажь вôнъ нѣчогôсенько не мавъ въ устахъ; — дай хочь для дѣтей що!...

Жидови було вже за богато того плачу и нарѣканя; вызвѣривсь на неи своими выпулеными цебулястими очима, та якъ не гаркне:

— Прочь мерзава бабо! Чого мене напастуєшь? Та я ще тебе заліцитую за мою працю! Хиба-жь не знаешь, що твôй чоловѣкъ умовивъ ся на мѣсце спровадити дарабу, а додержавъ умовы, га? — и вôдвертаючись вôдъ неи пôшовъ въ иншу сторону.

Гуцулка налякана, щобъ жидъ ѣй справдѣ не забравъ послѣдного зъ хаты, вôдступила вôдъ него, простуючи до хаты.

Цѣлу дорогу голосила на всѣ заводы, проклинаючи жида та свою незавидну долю, а дѣти свигонѣли, дрѣботячи за нею заболочеными нôжками.

Нѣхто не слухавъ плачу нещастнои жѣнки. Голосъ єи жалобы дусивсь мѣжь тыми горами, нѣмыми свѣдками неодного людского горя, а не могучи крôзь нихъ передертись, щобъ хтось за нею унявсь — потонувъ безслѣдно въ розгуканыхъ филяхъ Черемушу.

ЧИ ЗНАЄШЬ ТОЙ КРАЙ...?

(За Гетимъ.)

Чи знаешь той край, де береза плаче,
Де надъ высокимъ дубомъ чорный воронъ краче,
Де липа крѣслата цвѣтомъ золотѣе,
По могилахъ калина—вдова червонѣе,
— Чи знаешь той край?...

Чи знаешь той край, де жиды панують,
Де бôльше корчмы, нѣжь школы будують,
Де всяка зволочь росте—процвитае,
Де Русинъ мовы рôднои ся встыдае,
— Чи знаешь той край?...

Чи знаешь той край, де є соймъ свôй власный,
Выдѣлъ краевый, громадскій нещасный,
До наприказъ старостôвъ послôвъ замыкають,
Де туземцѣ за моря далекй втѣкають,
— Чи знаешь той край?...— Охъ тамъ, охъ тамъ
Правды сказати не вôльно намъ!...

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

борна Украина, щобы пôд-держати бодай той слабенькій огникъ науковои працѣ, якій у насъ зажеврѣвъ ся по 60 лѣтахъ нашого „вôдродженя“? Чи дала хочь одному зъ нашихъ молодыхъ ученыхъ можнôсть вôддати ся науковôй працѣ безъ журбы о хлѣбъ насущный? Засновано одно-однѣсеньке товариство для плеканя лѣтературы и науки, тай те черезъ 17 лѣтъ припадало снѣтіемъ, а коли врештѣ вôйшло на свою властиву дорогу, знайшли ся людцѣ, що бажали таки накинути на него ярмо, то-бъ то „обовязокъ — пôдпирати всякŷ незалежнŷ (т. е. политичнŷ) выдавництва“. А хиба-жь не можливо було бы заснувати у Львовѣ всеукраинску наукову семинарію и посылати туды для студій або бодай для докôнчуваня студій молодыхъ ученыхъ и зъ Украины? — Историки знайшли бы тутъ богатый архивный матеріялъ, при добрôй воли зложилась бы и незла библіотека не тôлько украинскихъ та польскихъ, але и инныхъ словянскихъ книгъ; для фі-лолоґôвъ галицкŷ, буковински та угро-рускŷ діалекты дали бы дуже вдячне поле для студій (глянте лише зъ якимъ интересомъ студіюе угро-рускŷ нарѣчія Шведъ Олафъ Брохъ!), а и историки лѣтературы могли бы ту не одно скористати, хоча тутъ знову конечне фундоване стипендій на поѣздки до Росіи, де е неперебрана сила рукописôвъ. Значить, хоча Львôвъ и не е такимъ центромъ для науковои працѣ, якого-бъ треба бажати (навѣть не такимъ користнымъ, якъ Кіевъ), та проте тутъ одиноке мѣсце, де наукова праця може мати щиро-національный характеръ, де здобуткôвъ еи не треба проводити въ публику краденымъ способомъ або фальшувати для догоды якôйнебудь цензурѣ. А блисне краща зоря для Украины въ Росіи, то разъ устроену и введену въ рухъ машину легко буде передвигнути на инше мѣсце користнѣйше для еи розвою. Та якъ бы се пôднесло духа! Скôлько бы сплодило щасливыхъ думокъ и продуктивнои працѣ!

ЗЪ УГОРСКОИ РУСИ.

Дня 9. марта вôдбула ся въ Будапештѣ нова анкета въ справѣ угорскихъ Русинôвъ. Анкета ухвалила меморіялъ, котрый послы Русинôвъ пôдъ проводомъ ужгородского епископа Фирцака передали всѣмъ минѣстрамъ. Президентъ минѣстрôвъ Банфи заявивъ, що знае положене руского народу въ Угорщинѣ и буде старати ся всѣми можливыми способами его поправити. Приреѣкъ также сповнити то, що жадае ся въ меморіялѣ. Минѣстеръ рôльництва заявивъ, що посѣлость гр. Шенборна роздѣлить ся мѣжъ угорскихъ Русинôвъ въ аренды на 26 рокôвъ и що лишь мало бôльше будуть платити вôдъ сумы ґрунтового податку. А знову минѣстеръ просвѣты обѣцявъ нашŷ церковнŷ школы перемѣнити на краевŷ, чого мы найбôльше боимо ся, бо въ народныхъ школахъ готовŷ намъ завести мадярщину.

Въ редакціи „Свободы“ можуть дôстати Всч. ОО. Духовнŷ по 1 цнт. за еґземпляръ:

1) Extractus matriculæ copulatorum,
2) Extractus matriculæ baptisatorum,
3) Extractus matriculæ defunctorum.

НОВИНКИ.

— Рѣка Миссисипи вы ступила зъ берегôвъ и позатоплювала богато домôвъ положеныхъ надъ еи берегами. Зъ тои причины богато е стратъ въ людяхъ, а тŷ що въ часъ змогли поутѣкати, похоронили ся на выстаючŷ горы. Що-дня надходять грôзнѣйшŷ вѣсти про станъ воды, котра замѣсть опадати, чимъ разъ бôльше здôймае ся.

Цѣкавый чоловѣчокъ.

Одного панка James-a Gordy-а замкнули въ Georgetown за те, що замордувавъ въ Ню Йорку свою жѣнку. При доходженю показало ся, що той пташокъ мавъ щось зъ 9 жѣнокъ а зъ кождою якъ поживъ трохи, покидавъ еи, втѣкаючи на инше мѣсце. При процесѣ мають всѣ его жѣнки спровадити. Не конче то пріятна рѣчь знаходити ся въ шкôрѣ того чоловѣка.

Оригінальный закладъ.

Въ однôй зъ штразбурґскихъ реставрацій сидѣло кôлькохъ студентôвъ, забавляючи ся весело при пивѣ. Наразъ увôйшовъ зъ розгономъ оденъ медикъ и закликавъ на кельнера, щобъ той подавъ ему картку потравъ, бо вôнъ такій голоденъ якъ собака.

„Но чей вы не такій голоднŷ якъ мôй Неро“ — вôдповѣвъ ему на те оденъ зъ студентôвъ.

„Хто знае!“ — була вôдповѣдь медика. Слово по словѣ, стало въ кôнци на тôмъ, що оба заложили ся, хто бôльше зъѣсть, медикъ чи песъ. Програный мае заплатити прогульку за мѣсто ну и понести кошта цѣлои вечери. Рôдъ потравъ выбирае медыкъ. Та що лишь медикъ приказавъ дати зъѣсти, то песъ хутко стрѣпавъ, неперебираючи въ смаку. Було вже по четвертôй потравѣ; медыкъ вже зовсѣмъ небувъ голоденъ, а псиско бувъ бы ще тôлько друге зъѣвъ. Вже роздавали ся помѣжь присутными тихŷ насмѣшки. що власти тель пса выгравъ закладъ, коли медыкъ зъ холодною кровю приказавъ ще подати двѣ порціи разового хлѣба. Медыкъ зъѣвъ свою пайку, а коли кинули псови, той обнюхавъ на всѣ боки, облизавъ ся и вôдôйшовъ найспокôйнѣйше, простягаючи ся пôдъ столомъ на спочинокъ. Бо и якъ-жежь ему було брати ся до разового хлѣба пôсля такихъ смачныхъ стравъ. — Розумѣе ся медыкъ выгравъ закладъ.

— Генеральный консулятъ Сполученыхъ Державъ у Вѣдни розôславъ такій комунѣкатъ „Мѣскій департаментъ въ Вашинґтонѣ переславъ менѣ таке письмо: „Пане! Секретаріятъ державный для справъ скарбовыхъ повѣдомивъ нашъ департаментъ письмомъ зъ дня 28. сѣчня 1897 р., що значне число Галичанъ, обманеныхъ фальшивыми оповѣданями, еміґрувало до державы Тексасъ, де вôдтакъ въ наслѣдокъ незнаня мовы англійскои и нѣмецкои, не може нѣгде найти роботы и въ той спосôбъ попадае скоро въ нужду. Тŷ еміґранты зôзнають, що якійсь Мартинъ Залескій зъ мѣсцевости Михалки, выдаючи себе за аґента пароходного бюра Карешъ въ Бремѣ розсылае по цѣлôй Галичинѣ вôдозвы безъ нѣякого пôдпису, котрŷ мѣстять фальшивŷ обѣтницѣ, що кождый еміґрантъ дôстане 160 акрôвъ землѣ, разомъ зъ вôдповѣднымъ инвентаремъ, а до того ще и зъ грôшми. Еміґрантъ Онуфрій Никорукъ заявивъ крôмъ того, що одержавъ вôдъ згаданои бременскои аґенціи листъ, въ котрôмъ тŷ обманчŷ обѣтницѣ Залеского потверджували ся. На жадане державного секретаря для справъ скарбовыхъ, подае ся Вамъ до вѣдомости тŷ зôзнаня, въ надѣѣ, що будете могли зарадити що треба, абы въ Австріи звернено увагу публики на тŷ обманства и въ той спосôбъ причинити ся до здержаня такихъ сумныхъ случаѣвъ. Вѣдень 8. марта 1897. — Максъ Джедъ, ґенеральный консуль“.

— Мѣжь Шамокінъ а Mt. Carmel въ лѣсѣ стоить головный складъ пороху. Дня 1 цвѣтня о 10 год. 40 мін. въ ночи експльодувала порохôвня зъ невыслѣдженыхъ доси причинъ. Гукъ вôдъ тои експльозіи чути було ажъ въ Mt. Carmel, мѣстѣ вôддаленôмъ 8 миль анг.; въ домахъ положеныхъ въ двомилевôмъ вôддаленю повырывало шибы. Зъ людей лишь двохъ зôстало покалѣченыхъ, Шкоду числять на 20 тысячь долярôвъ.

— Нашъ дописуватель чест. А. Костикъ зъ New Kensigton, Pa. доносить:

Дня 29. марта Михаилъ Лосъ выбравъ ся за роботою до Пітсбурга. Зъ невыслѣдженыхъ доси причинъ знайшовъ его вачманъ на желѣзници Allegheny Valley R. R. забитого въ страшный спосôбъ. Цѣле тѣло перетяте було на двѣ половины, кожда майже часть лежала окремо, а на головѣ мавъ богато ранъ якъ бы вôдъ ножа. Выглядало такъ, якъ бы нещасный упавъ жертвою якогось злочину. Покôйный бувъ Русиномъ, родомъ зъ пôдъ Нового Торгу, числивъ 26 лѣтъ. Не належавъ до жадного товариства.

Другій знову Русинъ Ив. Довжицкій зъ Довжисъ, повѣта Сяноцкого померъ по трохъ дняхъ слабости, переживши 20 лѣтъ. А понеже не належавъ до жадного товариства и не мае ту жадної родины — мѣсто похоронило его власнымъ коштомъ.

Коли тота наша байдужнôсть уже разъ скôнчить ся? Тотŷ два помершŷ молодцѣ най будуть пересторогою для всѣхъ тыхъ, що то кажуть, що они молодŷ и вмирати не гадають а затѣмъ не потреба имъ платити вкладокъ до „Союза“. Та-жь помѣркуйте лишь добрŷ люде, чи вы брали контрактъ зô смертію? А она не пытае чи ты молодый чи старый; впаде, зôтне голову, а потому нема навѣть кому похоронити грѣшного тѣла! Завзываемо Васъ всѣхъ еще разъ: хто не належить еще до „Союза“, най чимъ скорше записуе ся. А якъ запишешь ся чоловѣче, будешь мôгъ бодай спокôйно спати.

ГДЕ ЗНАХОДИТЬ СЯ?

Михаилъ Павлякъ хотѣвъ бы дôзнати ся о своимъ братѣ Стефанѣ Павлякъ, родомъ зъ Галичины, села Перегримкъ. — Вже 3 лѣтъ минуло, якъ опуствивъ вôнъ Майфѣльдъ и вѣсть о нѣмъ пропала — отже радъ-бымъ ся довѣдати про его адресу. Хто бы о нѣмъ знавъ, най дасть знати до мене, а дôстане **10** дол. нагороды.

MICHAEL PAWLAK
P. O. Box 34
Mayfield, Pa.

Справы робôтничŷ.

— Hazleton, Pa. Въ тутешнôй околицѣ робота иде дуже слабо. Богато брехъ робить лишень по пôвъ часу, а другŷ цѣлкомъ ничь не роблять. Много людей е ту безъ роботы и страшну терпять нужду, а и тŷи котрŷ мають роботу, заробляють ледви на жите. Всѣ тутъ були тои надѣѣ, що коли займе мѣсце президента Mc-Kinley, настануть добрŷ часы, а теперь показалось, що якъ було такъ и есть, если не горше.

— Shamokin, Pa. Робота рушилась троха, та не богато. Рединьскои компаніи брехи мають выробити — якъ говорять люде — въ тôмъ мѣсяци 20 дней, то значить, що буде робити тыжнево пять дней по три кводры. Чи такъ буде, побачимо. Икричь и Швамъ розпочали роботу вôдъ 1. апрѣля, выробили два дни въ тôмъ тыждни, а якъ буде дальше робити, нѣхто не знае. Надѣя есть, що буде добре ишла робота. Людей глядаючихъ роботы, есть ту такъ богато, що нѣкому не радить ся приходити ту теперь за роботою.

— Коли будуть Васъ змушувати куповати що въ компаничныхъ сторахъ, то уважайте, що такій поступокъ пôсля закона краевого карается вязницею и карою грошевою. Такъ зробили власти зъ S. D. Stockton-омъ, бувшимъ директоромъ копалень въ Des Maines, Индіянѣ.

— Мають побудовати незадовго велику фабрику бѣлои бляхи въ Warren, Ohio. Кобы лишь тамъ завсѣгды робота йшла!

— McKesport, Pa. Тутъ не иде робота еще такъ зле, однакъ народу безъ роботы е повно. Въ Duquesne (Дукенъ) робота иде стало, але роботу дуже тяжко достати.

— Younstown, O. American Tube and Iron Co. выдала вôдозву, въ котрôй повѣдомляе робôтникôвъ, що вôдъ 23. апрѣля буде знижена платня робôтникôвъ о 10 процентъ. Въ фабрикахъ тои компаніи працюе 350 робôтникôвъ. Суперинтендентъ тои компаніи заявивъ, що есть змушеный знижити платню длятого, бо и другŷ компаніи тое саме здѣлали. Заявивъ вôнъ дальше; що во всѣхъ вôддѣлахъ фабрики буде ити робота стало и що въ мѣсяци септембрѣ буде установлена стала платня.

— Johnstown, Pa. Вôддѣлъ ч. 2. Cambria розпочавъ роботу на неозначеный часъ. Надъ 100 людей дôстало роботу. Въ тôмъ вôддѣлѣ не працювано вже рôкъ. Богато ту людей безъ роботы.

— Фабрики стали и бѣлои бляхи въ Вашинґтонъ, Па. мають бути побôльшенŷ. Теперь працюе тамъ 150 люда.

— Въ Ню Йорку 6000 люда занятыхъ при корабляхъ

— Въ Чікаґо страйкуе 2000 гарбарôвъ.

ЗАПЛАТИЛИ ЗА „СВОБОДУ“ ВЪ МѢС. МАРТѢ:

JERSEY CITY, N. J.	
Павло Чухта	$1.00
Е. Шпакъ	1.00
В. Вахновскій	1.00
NEW YORK, N. Y.	
Ив. Парилякъ	2.00
Юстина Вугель	1.00
Алекс. Едепъ	1.00
CORNING, N. Y.	
П. Стопенъ	2.00
ENGLISH CENTER, N. Y.	
Илько Глива	2.00
ELMIRA, N. Y.	
А. Варіянъ	2.00
SHAMOKIN, PA.	
Бенед. Талпашь	1.00

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. Геренчака и Ф. Михальского.
въ **Jersey City, N. J.**
38 Green Str.

Каждый Русинъ идучій зъ краю, чи до краю, або маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи околици, повиненъ вступити до дого готелю, бо:

Тутъ дôстане найздоровшŷ и найтаншŷ напитки всякого рода.

Дôстане нôчлѣгъ таный, чистенькій и безпечный.

Понеже зъ того готелю лишь пару крокôвъ до пенсильванійского, лігайского в центрельского діпа, а также діпа, звôдки стрѣткары розходять ся по цѣлôмъ мѣстѣ и околици, якъ Newark, Bayonne и т. д. Феры до Ню Йорку и Бруклина также пôдъ носомъ.

Въ тôмъ готелю порадять вамъ безплатно, де тану шіфкарту купити, а если не знаете, то запровадять васъ охотно на діпо, або на шифу, та взагалѣ дадуть всяку добру раду.

Въ готелю тôмъ е также прекрасна галя на мітинґи, забавы и весѣля.

S. MATULYS
125—127 OAK Str.
MT. CARMEL, PA.
Продае меблѣ (гратя) по зниженыхъ цѣнахъ.

Столы, котрŷ перше продавалисмо по $6.00 теперь лишь $4.25.
Кресла, котрŷ перше були по 65 цт. — теперь 35 цт.
Лôжка, котрŷ перше продавалисмо по $3.50 — теперь лишь $2.00.
Матерацы, котрŷ перше були продаванŷ по $5.00 — теперь продаемо по $2.25.
Пецы, котрŷ перше продавалисмо по $20.00 — теперь продаемо лишь по 11.00.

И всякŷ другŷ меблѣ потрѣбнŷ до гавзу продаемо по дуже низкихъ цѣнахъ. Зайдѣть, а переконаете ся.

S. H. McConnell
ПРЕДПРІЕМЦЯ ПОХОРОНÔВЪ.
128 OAK Str.
Mt. Carmel, Pa.

Продае трумны, вынаймае керичи на похороны, хрестины, весѣля и т. и. по дуже низкихъ цѣнахъ.

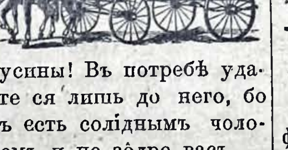

Русины! Въ потребѣ удавайте ся лишь до него, бо вôнъ есть солиднымъ чоловѣкомъ и не зôдре васъ.

T. TALPASZ
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЬ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— И —
ГОТЕЛЬНИЧІЙ.
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко руской плебаніи.

Добрый вечеръ друже мôй!
— Добрый вечеръ, свате!
А куда такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!

* *

Що за Талпашь? Звôдки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...

* *

— Що за брындза й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ“

J. S. MILLER
ПЕРВОРЯДНЫЙ КРАВЕЦЬ
на Third str. — Mt. Carmel, Pa.

Якъ хочешь мати красне, модне, добре, а тане убране иди головною улицею, а тамъ коло телеґрафічного офісу знайдешь кравця Міллера. Вôнъ вже давный обыватель въ Mt. Carmel, Pa., тожь его всѣ знають. Якъ вôнъ тебе красно вбере, то не повстыдаешь ся передъ першимъ джентельменомъ американскимъ. — Пошукай тôлько Міллера, а не пожалуешь!

J. LIACHOWIC
(І. Ляховичъ)
425 Shamokin s
ШАМОКИНЪ, ПА.
Польско-литевскій зегармістръ и ювілеръ

Всяки направы гаркôвъ выконуе то, таньо и въ короткôмъ часѣ и за не ву гварантуе. — на складѣ великі бôръ зигаркôвъ тыхъ и срѣбныхъ по дешевой цѣні доброту кождого зигарка гварантує. Обручки слюбни, якъ хто купуе въ подарунку гарный будзѣкъ.

Стѣннŷ зеґары дае выплатъ.

И на тяжкŷ часы найде ся рада!

Тому, що теперь тяжкŷ часы настали и люде не не можуть богато заробити, а убрати ся мусять — постановили мы знижити цѣну мужескихъ, хлопячихъ и дитинячихъ убрань.

Убраня, котрŷ перше коштували $5.00, $6.00, $7 $8.00, $10.00 и $12.00 можна теперь купити по $3 $5.00, $6.00, $7.00 и $8.00 у **Peter A. Stief-a.**

Хлопячŷ убраня продае ся по $2.50, $3.50, $6.00 и $7.00.

Убраня для малыхъ школярôвъ $1.00 и $1. зъ лѣпшои матеріи по $2.00 и $2.50.

Сорочки почавши вôдъ 50 цт. и высше.

Убраня на замовлене вôдъ $12.00 и высше.

Капелюхи всѣлякого рода.

Всьо дуже добре и може кождого вдоволити.

УДАВАЙТЕ СЯ ДО:
PETER A. STIEF-A
11, 13 И **15** North Oak Str. — Mt. CARMEL, PA.

у R. BROWN-A
Великій складъ дамскихъ капелюхôвъ.

Если хочете купити щось доброго и красного — зайдѣть до R. BROWN-A, а тамъ можете собѣ купити:

ДАМСКŶ КАПЕЛЮХИ, ВЕСѢЛЬНŶ УБРАНЯ, ЯКЪ: ВЕЛЬОНЫ, ЦВѢТЫ И ВСЯКŶ ПОТРѢБНŶ УБРАНЯ ВЕСѢЛЬНŶ, А ТАКОЖЬ УБРАНЯ ДЛЯ МАЛЫХЪ ДѢТЕЙ —
по дуже низкихъ цѣнахъ.

Великій складъ черевикôвъ, чоботъ и шлепрôвъ всякого рода. Зайдѣть до

R. BROWN-A
37 North Oak Str. — Mt. CARMEL, PA.

RA 30

КУПУЙТЕ, КУПУЙТЕ!

Въ сторѣ **Excelsior Clothing House** дôстанете фабричныхъ цѣнахъ всякŷ потрѣбнŷ рѣчи, якъ оверковты, спôднŷ убраня, капелюхи и другŷ добрŷ рѣчи по найдешевшихъ цѣнахъ.

Якъ хочете грошѣ ощадити купуйте тôлько въ тôмъ сторѣ — але памятате, що торговати ся не вольно, бо тамъ стали цѣны. — Той сторъ называе ся

Excelsior one price Clothing Hous
9 and **11** S. Oak str. — MT. CARMEL, PA.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОР
Russian Mercantile Co. L
— ВЪ —
Shamokin, Pa.
327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново урядженый. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 показуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнŷ Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $2000. Заряджають нимъ

Стефанъ Мурдза
— И —
Теодоръ Федько

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Якъ сто лѣтъ тому судили людей?

Въ давнѣйшихъ середныхъ вѣкахъ было таке право въ судахъ, що судія не смѣвъ самъ потягати до одвѣчательности чоловѣка за якусь провину, доки не зголосивъ ся покривдженый и самъ не внѣсъ скарги. Та згодомъ, коли до судôвъ войшли люде свѣцкій, вы..ченій въ розмаитыхъ правахъ, постановили таке, що кождый пôдпадає пôдъ судъ, хто лишь провинить ся. О той провинѣ мавъ переконати ся судія самъ, а если не мавъ доказôвъ, выстарчило, якъ двохъ свѣдкôвъ зôзналс пôдъ присягою, що той або сей въ тôмъ або тôмъ провинивъ ся.

Та що дуже трудно можбуло знайти такихъ свѣдкôвъ, бо збродняръ, або якій ..ый якъ бравъ ся до ..сь злого, не потребу..ь до того свѣдкôвъ, тому ..діѣ не мали иншого способу якъ приневолити оскарженого признати ся до вины. Вôдъ 13-го столѣтя почали вживати способу дуже вôдповѣдного до грубыхъ обычаѣвъ часу; були го тортуры, полягаючій на дроченю оскарженого доти, доки не признавъ ся до вины. Всѣ европейскій суды послугували ся тымъ средствомъ ажь до кôнця 18-го столѣтя.

Рôжниця вживаня тортуръ зависѣла вôдъ краю. Въ Парижу примѣромъ и майже въ цѣлôй Франціи, клали оскарженого на лавѣ, въ уста закладали лѣйку и доти лили до неи воду, доки оскарженый не признавъ ся до вины. Се була проба водою.

Въ Нѣмеччинѣ була въ ..иваню такъ звана баль.. Оскарженому звязували ..и, до нôгъ присилювали ..ликій тягаръ, котрый цѣ..е тѣло вытягавъ въ струну, тодѣ пôдношено нещасливого въ гору за помочію бльока и спущано его нагло въ долину такъ, що ..ôдъ потрясеня всѣ члены ..ѣла выскакували зъ суставôвъ. Въ Ишпаніи були въ ужитю дибы. Стискали ту ноги оскарженого помѣжь двѣ дошки, а потôмъ молотомъ вбивали помѣжь ноги ..дошку клины — ажь кос..и пукали.

Де-инде стискали клѣщами пальцѣ, доки зъ пôдъ нôгтей не выйшла кровь и т. д. Тортуры змѣняли ся ..ле всюды була одна засада: Если оскарженый не ..ризнававъ ся до вины — ..зяти его на тортуры. Треба было великого запеки, щобъ не признавъ ся до ..очину чи виненъ чи нѣ. ..звычайно при тортурахъ ..навали ся всѣ, та коли ..привели передъ судіѣвъ ..и казали ему тѣ зô..ɪ повторити а вôнъ ..ъ заперечивъ, брали его ..ъ на муки. Еслижь такъ ..аряло ся кôлька разôвъ, ..арженый пôдчасъ тои ..ы не сконавъ, для брадоказôвъ пущали его на ..ю, та звычайно вже какою на цѣле житє. А ко..и довели ему провину вы..авали засудъ позаочно. И ..акй суды тревали довгій ..ѣки и замѣсть того, щобъ ..ъ по-троха зносити тотй ..ньства, они ще придумали новй способы мукъ. ..ѣде майже мѣсто мало ..ого ката, свою шибеницю и обширне мѣсце, де тратили засудженыхъ на смерть. На муки нещасливыхъ приходило дивити ся цѣле мѣсто — такй дикуньства були найбôльшою розрывкою голоты.

Такій вымѣръ справедливости перетревавъ ажь до кôнця 18-го столѣтя. Ажь вôдъ революціи французкои зачали зносити всѣлякй дикуньства зъ середныхъ вѣкôвъ.

А въ теперѣшныхъ часахъ, хиба не ма ще останкôвъ зъ тыхъ поганыхъ часôвъ. О є нихъ ще досить, тôлько що они вже менчй а люде чимъ разъ бôльше приходять до розуму и заводять собѣ мудрѣйшй и человѣколюбнѣйшій порядки.

РУСКА ГРОСЕРНЯ!

Нашъ чоловѣкъ честный и порядный

Яковъ Гамбаль

въ OLYPHANT, PA. на Race Str. маe сторъ. Достанете у него все потрѣбне до житя, а все свѣже, добре и деше ве. Всюды вже люде зрозумѣли, що треба у свого брати, а не пейсатыхъ драбôвъ спомагати.

Руска бучерня

Russian Meat Market

OLYPHANT, PA.

КУЗЬМЫ СВАЛЫ.

Свѣже, добре, тане мясо всякого рода. Розвозить въ часъ и пунктуально.

Якъ хто вже прозрѣвъ, якъ хто хоче назвати ся чоловѣкомъ, най покине вже разъ жидôвъ, а най удасть ся до нашого честного чоловѣка

Кузьмы Свалы

въ ОЛИФАНТѢ.

HOTEL

HETMAN CHMIELNICKI.

Alexy Halaburda

Mt. CARMEL, PA.

Коло лігайского діпа есть рускій готель, одинокій на цѣле мѣсто рускій готель. Чистенько тамъ, всякй напои, якъ віска, пиво, румъ, темперъ дуже добрй и здоровй. Хто хоче переночувати, знайде тамъ чисте лôжко и чемну услугу.

Ану Русины! Чижь будете все ходити по чужихъ людяхъ и за свои грошѣ по кутахъ стояти?

HENRY FREY

PHOTOGRAPHER

421 Lackawanna Ave.

Scranton, Pa.

Хочешь мати красну фотографію, вѣрный портретъ, зайди до того фотографа. Вертаєшь зô слюбу зайди зъ жѣнкою до него, дай ся здняти, а будешь мавъ на цѣле житє намятку. Маєшь ладну дитинку дай фотографовати у него, а будешь мати красный образъ. Єсть у Васъ братство, най зайде до того фотографа, а вôнъ Вамъ зробить фотографіи и портреты, яки хочете. — У него рôжнородни фотографіи и портреты можна замовити и то по дуже умѣркованôй цѣнѣ.—За роботу гваранту̂с.

Dr. John Szlupas

421 Penn. Ave.

SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкарь. Довголѣтна практика дала ему способность стати добрымъ лѣкаремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода хоробы. Мае также свою власну аптику, въ котрой выробляють ся дуже добри и помочни лѣкарства.

Розмовить ся по руски, литевски, по польски и по англійски. — На цѣлой околици знають добре Шлюпаса!

Petro Serafin

ПЕТРО СЕРАФИНЪ

424 Shamokin St.

Рускій готель.

Мае пиво, віску и всякй другй здоровй напитки. Готель чистенькій, услуга порядна, честна и солідна.

Вже часъ покинути чужихъ, а себе самыхъ пôдпомагати.

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРІЕМЦЯ ПОХОРОНÔВЪ.

Выпаймае такожь керичи на похороны, хрестины и весѣля по дуже низкихъ цѣнахъ.

300

PEARL and MULBERRY st

SHAMOKIN PA.

Удавайте ся въ потребѣ до него.

Dr. F. J. Meek

Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ

Cor. Shamokin and Chesnut str.

Одинокій лѣкарь, славянинъ на цѣле мѣсто. Лѣчить всякй хоробы совѣстно и въ короткôмъ часѣ. Особливо незрôвнаный лѣкарь въ справахъ положничихъ. Говорить по англійски, по руски и по польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора, нашимъ Русинамъ.

M. ROTHSCHILD,

642 E. Sunbury St.

ШАМОКИНЪ, ПА.

Великій складъ всякого рода убрань, для старшихъ и для дѣтей. Капелюхи, шапки и всякй другй рѣчи того рода въ найлѣпшôмъ ґатунку, въ низькихъ цѣнахъ.

Проволока есть злодѣемъ часу.

Якъ ты чуешь ся бути хорымъ не зволѣкай, пиши до насъ по лѣкарскій циркуляръ, въ котрôмъ есть цѣнникъ рôжныхъ гимопатичныхъ лѣкарствъ. Ручимо за доброту, або грошѣ звертаемо.

Наша фірма вже стоить 20 лѣтъ.

На жадане пришлемо тысячѣ похвальныхъ листôвъ вôдъ нашихъ пацієнтôвъ.

Медицины выробляють ся зъ рôжныхъ корѣнѣвъ, котри бôльше коштують, якъ золото тои самои ваги.

Въ разѣ хоробы — загляньте въ циркуляръ, а довѣдаєшь ся, яки медицины помагають.

Нашй средства лѣчать всѣ застарѣлй хоробы.

MANAS & CO.

— Box 465 —

Philadelphia, Pa.

РУСКІЙ ГОТЕЛЬ!

Семанъ Митренко,

въ OLYPHANT, PA. на River Str. въ домѣ Д. Свалы мае порядный готель.

Можна дôстати тамъ кождого часу свѣжй, добрй и здоровй напитки, якъ пиво, вино, віску, темперъ и пр.

Родимцѣ — зайдѣть, то переконьетесь.

Иванъ Глова.

JOHN GLOWA

(POSTMASTER)

Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCESIOR.

Всякй потрѣбнй рѣчи до житя, якъ також убраня майнерскй и звычайнй можна купити.

Посылае также грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, таньо и беспечно.

Продае шіфкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного председателя „Союза".

LAUER BREWING CO.

въ READING, PA

ЗАЛОЖЕНЫЙ 1866 року. — Выробляе 25.000 бочокъ мѣсячно.

Пиво одного зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Pennsylvenia „LAUER BREWING CO." есть вольне вôдъ всякихъ примѣшокъ, и для того есть найздоровшимъ. Завсѣгды однои и тои самои доброты и пріемного смаку и есть споряджане пôдъ зарядомъ одного зъ найздôбнѣйшихъ и досвѣдченыхъ пивоварôвъ.

Выробляе въ найлѣпшôмъ ґатунку Porter and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout and Porter in Vaults.

Сальонѣсты и приватнй родины повиннй замавляти пиво лишень въ броварѣ:

LAUER BREWING CO.

READING, PA.

Хто хоче справити яку оферу до свои церкви

нехай ся зверне до найсолѣднійшого и найлѣпшого

Руского товариства для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ въ Самборѣ.

ТОВАРИСТВО СЕ МАЕ У СЕБЕ НА СКЛАДѢ:

наплечники, стихари, поясы, обрусы, илитоны, фелоны, епитрахилѣ, образы, плащаницѣ, чаши, лѣхтари, хресты, хоругвы, книги церковнй и взагалѣ всякй рѣчи потрѣбнй до ужитку церковного.

ЯКЪ НАЙДЕШЕВШИ ЦѢНЫ.

При замовленяхъ на бôльше якъ 100 злр. а. в. вôдповѣдный опустъ (рабатъ).

Всѣ рѣчи выкôнченй стисло пôсля приписôвъ гр. кат. обряду. Товаръ приходить на мѣсце призначеня найдальше за мѣсяць вôдъ часу замовленя.

Товаръ высылаесь лишь за попереднымъ присланемъ належитости, або за послѣплатою (C. O. D.).

Адресуйте такъ:

„Товариство для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ" въ Самборѣ,

AUSTRIA, GALICIA.

Одинока руска бучерня на цѣле мѣсто на Second str. на противъ друкарнѣ „Свободы"

Ю. Щипчика и Г. Трохановского.

въ Mt. Carmel, Pa

Въ кождôй хвили свѣже мясо всякого рода. Й волове и теляче и вепрове. Ану газдынѣ не волочѣть ся по чужихъ — маєте своихъ!

Wanted—An Idea Who can think of some simple thing to patent? Protect your ideas: they may bring you wealth. Write JOHN WEDDERBURN & CO., Patent Attorneys, Washington, D. C., for their $1,800 prize offer and list of two hundred inventions wanted.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ШТОРЪ

въ

ОЛИФАНТѢ ПА

Пôдъ зарядомъ

ГЕОРГІЯ ХИЛЯКА

Звѣстного руского патріоты.

Есть се найлучше заосмотреный зô всѣхъ шторôвъ во всѣ потрѣбнй товары и всякого рода по якъ найтаньшôй цѣнѣ.

Кождый тамошный Русинъ уважаючи себе правдивымъ и щирымъ патріотомъ, най спѣшить до свого руского штору. Особенно нашй ґаздынѣ най йдуть громадно!

На що Юськôвъ, Шмулѣвъ спомагати? Идѣть до свого.

HO! HO! HO!

Stop! Стань и огляни всѣ возы для бучерôвъ, гросерникôвъ, голсельникôвъ (до розвоженя пива) и розличнй другй, робленй зъ найлѣпшого матеріялу и найлѣпшои роботы.

Головне ковальство!

Специяльно выробляють ся желѣзнй плоты, и обгородженя надгробникôвъ.

J. B. ZIMMERMAN Agt.

Cor. Independence and Market str.

SHAMOKIN, PA.

Ike Goldschmidt

Clotheir, Tailor & Hatter

25 & 27 N. Oak str.

Mt. CARMEL, PA.

— Заложеный 1880 р. —

Рôжного рода найлѣпшй убраня по дешевыхъ цѣнахъ.

Посылае грошѣ до Европы на money order, або черезъ найлѣпшй банки.

Мае аґенцію найлѣпшихъ компаній ассекураційныхъ и полагоджуе ассекураціи вôдъ огню и на жите по дешевыхъ цѣнахъ.

Его довголѣтна честна праця, говорить сама за него.

Dr. **I. GOODMAN**

Plysician and Surgeon

Office: Mt. Carmel Avenue, Opposite Mt. Carmel House

Mt. CARMEL, PA.

Лѣчить всякй хоробы добре и таньо. Може розмовити ся по руски, по польски и по словенски.

Найлѣпше лѣкарство на всѣ слабости зъ фабрикѣ:

„RIPANS CHEMICAL Company"

Лѣчить слѣдуючй слабости: Нудность, мдлости, бôль головы, цѣмѣрку, вѣтры, нестравность, затверджѣне, направляе жолудокъ и всѣ другй слабости.

Лѣкарства тй называють ся такъ:

Ripans Tabules.
Ripans Tabules cure nausea.
Ripans Tabules: at druggists.
Ripans Tabules cure dizziness.
Ripans Tabules cure flatulence.
Ripans Tabules cure headache.
Ripans Tabules cure dyspepsia.
Ripans Tabules assist digestion.
Ripans Tabules cure bad breath.
Ripans Tabules cure biliousness.
Ripans Tabules: one gives relief.
Ripans Tabules cure indigestion.
Ripans Tabules cure torpid liver.
Ripans Tabules: gentle cathartic.
Ripans Tabules cure constipation.
Ripans Tabules: pleasant laxative.
Ripans Tabules: for sour stomach.
Ripans Tabules cure liver troubles.

Можна дôстати во всѣхъ аптикахъ.

R. H. Morgan

9 W. Centre St.

SHENANDOAH, Pa.

R. H. MORGAN — SHENANDOAH, PA.

CAPS, BADGES, UNIFORMS.

Выробляе фаны, пасы, шапки и вôдзнаки для Братствъ. Пишѣть по цѣнники и по пробу.

Ґавріилъ Малнякъ

Гуртовный складъ (Wholsale)

20 Market st.

SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры найлѣпшого ґатунку

Братя! замовляйте у свого!

РЕСТАВРАЦІЯ и КАВЯРНЯ.

TROMETTERS'

(Тромейтеръ)

Cor. Rock & Sunbury str.

SHAMOKIN, PA.

напротивъ National Bank.

Снѣданя, Обѣды, Вечери.

Въ кождôмъ часѣ можна дôстати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы прилагодженй на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга пильна и солідна.

Особнй покоѣ для родинъ. — Найлучшй вина, пива, лікеры, віски и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже мала.

Препоручае ся всѣмъ сю реставрацію, а передовсѣмъ приѣзднымъ.

Пишучій сей адвертайсментъ ручить за Тромейтера.

БАНКЪ

рускій, польскій и словенскій

M. SINGER,

(публичный нотаръ.)

101 Morris st.

JERSEY CITY, N. J.

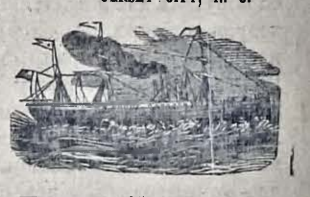

Продае шіфкарты по найтаншôй цѣнѣ до всѣхъ портôвъ европейскихъ, посылае грошѣ дô всѣхъ мѣстъ Европы.

Не забувайте!

Юліянъ Копыстяньскій

(JULIAN KOPYSCIANSKI)

420 W. Pine st.

ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный сальонъ рускій. — Найлучшй напитки можна ту дôстати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого гатунку, горѣвки доскональй, цигара дуже добрй.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

O. Murdza & Bro's

46. Second st.

MT. CARMEL, PA.

О. МУРДЗА и БРАТЪ.

Сторъ заосмотреный въ найлѣпшй товары, спроваджованй впростъ зъ найпершихъ складôвъ. — Майже всѣхъ Русинôвъ въ Mt. Carmel заосмотрює въ живности. Продае такожь одяги майнерскй и посылае грошѣ до старого краю таньо, точно, скоро и беспечно.

Свой до свого — а до чужого не пхай ся. Жидôвъ оминайте зъ далека!

Молись, трудись, учись, до „СОЮЗА" запишись, до читальнѣ ходи, Бога въ сердцю май, ближнього люби, церковь посѣщай, „СВОБОДУ" читай, Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся. Въ льотерію не грайте, тôлько грôшь щадѣть. Братя! намъ треба „Народного Дому", ану скиньтесь по центови. Се не забувайте! . . . . Буде зъ васъ.